

sygn. akt V GC 21/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Tarnowie – Wydział V Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSR Michał Bień

Protokolant starszy sekretarz sądowy Urszula Bajorek

po rozpoznaniu w dniu 02 kwietnia 2015 r. w Tarnowie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T.

przeciwko B. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Budownictwo (...) B. K.

o zapłatę kwoty 25.279,50 (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) zł wraz z odsetkami ustawowymi

I. zasądza od pozwanego B. K. na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 25.279,50 (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot

1) 10.919,40 (słownie: dziesięć tysięcy dziewięćset dziewiętnaście złotych czterdzieści groszy) zł od dnia 05 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,

2) 7.019,88 (słownie: siedem tysięcy dziewiętnaście złotych osiemdziesiąt osiem groszy) zł od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,

3) 6.311,94 (słownie: sześć tysięcy trzysta jedna złote dziewięćdziesiąt cztery grosze) zł od dnia 01 maja 2014 r. do dnia zapłaty,

4) 1.028,28 (słownie: jeden tysiąc dwadzieścia osiem złotych dwadzieścia osiem groszy) zł od dnia 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego B. K. na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 3.681,00 (słownie: trzy tysiące sześćset osiemdziesiąt jeden) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w tym kwotę 2.417,00 (słownie: dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. obciąża pozwanego B. K. kosztami procesu w kwocie 2.417,00 (słownie: dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł.

SSR Michał Bień

sygn. akt V GC 21/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 02 kwietnia 2015 r.

I

Strona powodowa Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. w pozwie w postępowaniu upominawczym wniesionym w dniu 18 sierpnia 2014 r. skierowanym przeciwko B. K. domagała się zasądzenia kwoty 25.279,50 (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot

- 1) 10.919,40 zł od dnia 05 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 2) 7.019,88 zł od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 3) 6.311,94 zł od dnia 01 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
- 4) 1.028,28 zł od dnia 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty

oraz zasądzenia kosztów postępowania w tym koszty zastępstwa procesowego jak i opłatę skarbową od pełnomocnictwa według norm przepisanych.

Na uzasadnienie pozwu strona powodowa podniosła, iż pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zakupił u strony powodowej

w dniach 28 lutego 2014 r., 27 marca 2014 r., 31 marca 2014 r. i 30 kwietnia 2014 r. różne towary budowlane na tzw. przedłużony termin płatności na podstawie faktur sprzedaży o numerach (...)

i (...). W wystawionych w dniu sprzedaży fakturach ustalony był termin płatności oraz wskazane było konto bankowe, na które miała zostać przekazana należność za zakupione towary według wystawionych faktur. Pozwany nie zapłacił należności z tych faktur w ustalonych terminach. Jedynie na poczet należności z faktury numer (...) zapłacił w dniu 15 maja 2014 r. kwotę 5.000,00 zł, w dniu 21 maja 2014 r. kwotę 3.000,00 zł i w dniu 18 czerwca 2014 r. zapłacił kwotę 12.000,00 zł. Jednocześnie do faktury tej została dokonana korekta na podstawie faktury numer (...) na kwotę 189,42 zł i do zapłaty z tej faktury po dokonanej korekcie oraz wpłatach pozwanego pozostawała kwota 10.919,40 zł.

Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością podało, że pismem z dnia 17 lipca 2014 r. wezwała pozwanego do dobrowolnej zapłaty należności w łącznej kwocie 25.279,50 zł. Pozwany nie zareagował na wezwanie (k. 2 – 3).

Na podstawie odpisów dokumentów dołączonych do pozwu Sąd Rejonowy w Rejonowy w Tarnowie Wydział V Gospodarczy w dniu 18 września 2014 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał pozwanemu B. K., aby zapłacił na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 25.279,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot

- 1) 10.919,40 zł od dnia 05 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 2) 7.019,88 zł od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 3) 6.311,94 zł od dnia 01 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
- 4) 1.028,28 zł od dnia 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty

oraz kwotę 2.733,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw (k. 29 – 29 verte).

W dniu 08 października 2014 r. (data oddania przesyłki w placówce pocztowej operatora pocztowego obowiązującego do świadczenia usług powszechnych) B. K. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, którego odpis został mu

doręczony w dniu 29 września 2014 r., zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwany w uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty stwierdził, że nie kwestionował, iż nabył od strony powodowej towary na łączną kwotę 25.279,50 zł. Nie kwestionował również, że zapłata wynagrodzenia miała nastąpić na podstawie faktur wystawionych przez stronę powodową.

Zarzucił jednak, że zapłata żądanej przez Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością kwoty miała nastąpić w terminie późniejszym zgodnie z ustnymi ustaleniami poczynionymi pomiędzy stronami (k. 33 – 37).

W piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2015 r. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością odnosząc się do wniesionego sprzeciwu od nakazu zapłaty podniosło, że zarzut sprzeciwu, iż powództwo było nieuzasadnione, był całkowicie bezzasadny.

Strona powodowa naprowadziła w uzasadnieniu pisma procesowego, że pozwany w sprzeciwie nie kwestionował, że nabył od strony powodowej towary na łączną kwotę 25.279,50 zł, nie kwestionował również, że zapłata wynagrodzenia miała nastąpić na podstawie faktur wystawionych przez (...) Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Jedyne zarzut sprzeciwu polegał na tym, że zapłata żądanej przez stronę powodową kwoty miała nastąpić w terminie późniejszym zgodnie z ustnymi ustaleniami poczynionymi pomiędzy stronami. Strona powodowa zaprzeczyła tym twierdzeniom ponieważ między stronami nie było żadnych ustnych porozumień co do późniejszej zapłaty należności z faktur niż w terminach ustalonych w fakturach załączonych do pozwu (k. 47).

Bezsporne było, że B. K. jako sprzedawca zawarł z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako kupującym umowę sprzedaży różnych materiałów budowlanych. Poza sporem było, że wartość sprzedanych materiałów pozostała do zapłaty wynosiła 25.279,50 zł wraz z podatkiem od towarów i usług. Nie było sporu co do tego, że w związku z zawarciem umów sprzedaży zostały wystawione w dniach 28 lutego 2014 r., 27 marca 2014 r., 31 marca 2014 r. i 30 kwietnia 2014 r. faktury VAT numer (...).

Bezsporne było również, że Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wezwwała w piśmie z dnia 17 lipca 2014 r. B. K. do zapłaty kwoty 25.279,50 zł wynikającej z faktur VAT wystawionych w dniach sprzedaży.

II

Bezsporne było, że B. K. jako sprzedawca zawarł z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako kupującym umowę sprzedaży różnych materiałów budowlanych (k. 2 – 3, k. 12 – 14, k. 15 – 16, k. 17 – 18, k. 19 – 20, k. 21 – 22, k. 33 – 37). Poza sporem było, że wartość sprzedanych materiałów pozostała do zapłaty wynosiła 25.279,50 zł wraz z podatkiem od towarów i usług (k. 2 – 3, k. 12 – 14, k. 15 – 16, k. 17 – 18, k. 19 – 20, k. 21 – 22, k. 33 – 37). Nie było sporu co do tego, że w związku z zawarciem umów sprzedaży zostały wystawione w dniach 28 lutego 2014 r., 27 marca 2014 r., 31 marca 2014 r. i 30 kwietnia 2014 r. faktury VAT numer (...) (k. 2 – 3, k. 12 – 14, k. 15 – 16, k. 17 – 18, k. 19 – 20, k. 21 – 22, k. 33 – 37).

Sąd Rejonowy w Tarnowie ustalił ponadto, że termin płatności kwoty pozostałej do zapłaty z tytułu sprzedaży materiałów budowlanych objętych fakturą VAT numer (...) został ustalony na dzień 04 kwietnia 2014 r.

Dowód: odpis faktury VAT numer (...) z dnia 28 lutego 2014 r. – k. 12 – 14.

Zapłata ceny sprzedaży w kwocie 7.019,88 zł za materiały budowlane objęte fakturą VAT numer (...) miała nastąpić w dniu 24 kwietnia 2014 r.

Dowód: odpis faktury VAT numer (...) z dnia 27 marca 2014 r. – k. 17 – 18.

Zapłata ceny sprzedaży w kwocie 6.311,94 zł za materiały budowlane objęte fakturą VAT numer (...) miała nastąpić w dniu 30 kwietnia 2014 r.

Dowód: odpis faktury VAT numer (...) z dnia 31 marca 2014 r. – k. 19 – 20.

Z kolei zapłata ceny sprzedaży w kwocie 1.028,28 zł za materiały budowlane objęte fakturą VAT numer (...) miała nastąpić w dniu 21 maja 2014 r.

Dowód: odpis faktury VAT numer (...) z dnia 30 kwietnia 2014 r. – k. 21 – 22.

Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie przedłużała terminów płatności do zapłaty przez B. K.-. (...) cen sprzedaży. W ogóle nie miały miejsca żadne pisemne uzgodnienia z B. K. co do przedłużenia terminów płatności. Rozmowy prowadzone przez telefon, jeśli w ogóle miały miejsce, to miały na celu przyspieszenie zapłaty przez B. K. cen sprzedaży.

Dowód: przesłuchanie za stronę powodową członka zarządu J. L. – k. 53 verte .

Bezsporne było również, że Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wezwało w piśmie z dnia 17 lipca 2014 r. B. K. do zapłaty kwoty 25.279,50 zł wynikającej z faktur VAT wystawionych w dniach sprzedaży (k. 2 – 3, k. 24).

Sąd Rejonowy w Tarnowie ustalił, że pisemne wezwanie do zapłaty zostało wysłane do pozwanego w dniu 21 lipca 2014 r.

Dowód: odpis strony z książki nadawczej – k. 25 – 26.

Powyższy stan faktyczny sprawy został uznany w części za bezsporny na podstawie art. 229. k.p.c.

Otóż strony zgodnie przyznały, że B. K. jako sprzedawca zawarł z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako kupującym umowę sprzedaży różnych materiałów budowlanych. Poza sporem było, że wartość sprzedanych materiałów pozostała do zapłaty wynosiła 25.279,50 zł wraz z podatkiem od towarów i usług. Nie było sporu co do tego, że w związku z zawarciem umów sprzedaży zostały wystawione w dniach 28 lutego 2014 r., 27 marca 2014 r., 31 marca 2014 r. i 30 kwietnia 2014 r. faktury VAT numer (...) i (...).

Okoliczności powyższe zostały przytoczone przez obydwie strony w samym pozwie i w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Jako że przyznanie powołanych okoliczności wynikających z oświadczeń obu stron zawartych w pozwie i w sprzeciwie od nakazu zapłaty jak i w późniejszym piśmie procesowym strony powodowej nie budziło w świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego wątpliwości, okoliczności te zostały uznane za prawdziwe. Dlatego też, zważywszy na zasadę wyrażoną w art. 229. k.p.c., fakty te sąd uznał za udowodnione.

Powyższy stan faktyczny sprawy sąd uznał w niewielkiej części za bezsporny na podstawie art. 230. k.p.c.

Otóż bezsporne było to, Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wezwało w piśmie z dnia 17 lipca 2014 r. B. K. do zapłaty kwoty 25.279,50 zł wynikającej z faktur VAT wystawionych w dniach sprzedaży.

Fakty te przytoczone przez stronę powodową w pozwie nie doczekały się ze strony pozwanego wyraźnego zaprzeczenia czy też potwierdzenia. Skoro zatem strona przeciwna nie wypowiedziała się co do przytoczonych okoliczności, fakty te sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, mógł uznać za przyznane a w konsekwencji za rzeczywiście zaistniałe.

Rekonstrukcji stanu faktycznego sąd dokonał w części na podstawie odpisów dokumentów i wydruków zgromadzonych w toku postępowania dowodowego. Sąd nie dopatrył się uchybień w ich treści oraz formie.

Odpisy dokumentów prywatnych jak i wydruki sąd uznał w całości za autentyczne i wiarygodne. Żadna ze stron ich nie kwestionowała, tak pod względem poprawności formalnej jak i materialnej. Nie ujawniły się też jakiegokolwiek okoliczności podważające moc dowodową odpisów tych dokumentów czy też wydruków, które należałoby brać pod uwagę z urzędu. Domniemania, z których korzystają dokumenty urzędowe jak i prywatne [autentyczności i złożenia zawartego w nim oświadczenia przez osobę, która podpisała dokument prywatny (vide: T. Ereciński, „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające. Tom 1”, wydanie 2, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2007 r., pod red. T. Erecińskiego, s. 576, teza 11 do art. 245, s. 590, teza 1 do art. 253)], pozostały niewzruszone. Odpisy dokumentów prywatnych stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w dokumentach (art. 245. k.p.c. w zw. z art. 233. § 1. k.p.c.).

Zeznania słuchanego za stronę powodową J. L. stanowić mogły podstawę czynionych ustaleń faktycznych, jako że depozycje członka zarządu strony powodowej były zgodne z zebraniem materiałem dowodowym i znajdowały potwierdzenie w treści odpisów dokumentów. Słuchany za stronę powodową członek zarządu w sposób spontaniczny i jasny odpowiadał na zadawane pytania a bezpośredni z nim kontakt na rozprawie w czasie jego przesłuchiwania jedynie umocnił przekonanie co wiarygodności jego słów.

Sąd postanowił pominąć dowód z przesłuchania pozwanego, gdyż zgłoszone pozostałe środki dowodowe pozwoliły w wystarczający stopniu wyjaśnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 299. k.p.c. w zw. z art. 227. k.p.c.). Co więcej pozwany nie stawiał się na rozprawę pomimo wezwania do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania. Pozwany nie usprawiedliwiał także swej nieobecności zaświadczeniem potwierdzającym niemożność stawienia się w sądzie wystawionym przez lekarza sądowego (vide: k. 46, k. 52 – 52 verte, k. 53 – 53 verte) (vide: art. 214¹. § 1. k.p.c.).

III

Sąd Rejonowy w Tarnowie zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne i zostało w całości uwzględnione.

Strona powodowa Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystąpiła z żądaniem zasądzenia od pozwanego B. K. sumy 25.279,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot

- 1) 10.919,40 zł od dnia 05 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 2) 7.019,88 zł od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 3) 6.311,94 zł od dnia 01 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
- 4) 1.028,28 zł od dnia 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty

na podstawie art. 535. § 1. k.c. oraz art. 471. k.c., art. 476. k.c. i art. 477. § 1. k.c. w zw. z art. 481. § 1. i § 2. zd. I. k.c. oraz art. 482. § 1. k.c.

Zgodnie z art. 535. § 1. k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Stosownie do brzmienia art. 471. k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Po myśli art. 476. k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Stosownie do treści art. 477. § 1. k.c. w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania, naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

Odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu (art. 359. § 1. k.c.).

Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe (art. 359. § 2. k.c.).

Po myśli art. 481. § 1. k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (art. 481. § 2. zd. I. k.p.c.).

Norma art. 535. § 1. k.c. zawiera regulację statuującą umowę sprzedaży, określa elementy przedmiotowo istotne (essentialia negotii) umowy sprzedaży oraz zasadnicze obowiązki stron umowy sprzedaży. Stosownie do brzmienia tego przepisu umowa sprzedaży pozostaje umową konsensualną, tj. dochodzi do skutku w wyniku osiągnięcia porozumienia przez kontrahentów, jest umową dwustronnie zobowiązującą, odpłatną oraz wzajemną, gdyż świadczenie jednej strony umowy sprzedaży ma stanowić ekwiwalent świadczenia drugiej strony.

Podstawowymi obowiązkami sprzedawcy wynikającymi z umowy sprzedaży jest przeniesienie na kupującego własności sprzedawanej rzeczy i jej wydanie kupującemu natomiast na kupującym ciąży obowiązek odebrania sprzedanej rzeczy i zapłaty umówionej ceny. Obowiązki te statuowane zostały w przepisie art. 535. § 1. k.c.

Na podstawie poczynionych ustaleń faktycznych należało stwierdzić, że pomiędzy Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a B. K. doszło do zawarcia kilku umów zawierających elementy przedmiotowo istotne właściwe dla umowy sprzedaży, w wyniku której Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zobowiązała się sprzedać B. K. materiały budowlane zaś B. K. zobowiązał się do zapłaty ceny sprzedaży.

W wyniku zawartych umów strona powodowa w całości wykonała swe obowiązki, tj. przeniosła na kupującego własność sprzedanych rzeczy i wydała mu rzeczy, czego nie można powiedzieć o pozwanym. Umowy obligowały pozwanego do zapłaty ceny i odebrania sprzedanych rzeczy, B. K. do dnia zamknięcia rozprawy i wydania wyroku jednak nie uczynił zadość w sposób należyty swemu podstawowemu obowiązkowi. O ile bowiem sprzedawca wywiązał się ze swych obowiązków w całości, to kupujący jedynie częściowo zrealizował ciążyący na nim obowiązek, tj. nie zapłacił części ceny za przedmioty, które zostały mu sprzedane i wydane. Częściowo zatem B. K. zobowiązania swego należycie nie wykonał, gdyż w chwili wniesienia pozwu i na chwilę zamknięcia rozprawy w dalszym ciągu nie spełnił swego świadczenia w kwocie 25.279,50 zł.

Nie spełniając części świadczenia w postaci zapłaty ceny za sprzedane i wydane rzeczy pozwany B. K. sprzeniewierzył się nie tylko obowiązkowi kupującego sformułowanemu w art. 535. § 1. k.c., tj. polegającemu na zapłacie umówionej ceny ale i zasadzie leżącej u podwalin prawa zobowiązań, zgodnie z którą pacta sunt servanda. Skoro bowiem B. K. zdecydował się zawrzeć umowy, w ramach których kupował konkretne rzeczy – materiały budowlane – a rezultat umowy został osiągnięty, tj. umówione rzeczy zostały mu wydane, to obowiązany był również do spełnienia swego wzajemnego świadczenia polegającego na zapłacie sprzedawcy umówionej ceny w terminach wynikających z faktur VAT. Inne rozwiązanie w postaci braku spełnienia świadczenia z tytułu zawartych przez pozwanego umów sprzedaży doprowadziłoby do zdestabilizowania pewności obrotu. Usankcjonowanie takiego

stanu rzeczy spowodowałyby trudne do przyjęcia konsekwencje. Brak przy tym dowodu, aby strona powodowa zamierzała zwolnić B. K. z długu bądź też zgodziła się na przesunięcie terminu płatności zapłaty choćby części ceny, skoro nie tylko wzywała ją do zapłaty, ale wskazywała również wysokość jej zobowiązania, ostatecznie zaś wystąpiła ze stosownym powództwem. O tym natomiast, że występujący z pozwem podmiot legitymowany był do dochodzenia zapłaty ceny za sprzedaż umówionych rzeczy, przekonywała treść art. 535. § 1. k.c. B. K. nie uczynił przy tym użytku z żadnego z uprawnień

z tytułu umowy sprzedaży, z których skorzystanie pozwoliłyby uznać, że nie popadł w zwłokę ze spełnieniem swego świadczenia. W szczególności nie podniósł żadnych zaistniałych w rzeczywistości zarzutów względem uprawnienia sprzedawcy, które uzasadnić mogłyby powstrzymanie się przez kupującego z zapłatą ceny czy też zapłatę ceny z uchybieniem umownego terminu.

Zważywszy przy tym na zaoferowane przez strony i przeprowadzone dowody należało przy tym stwierdzić, iż okoliczności uzasadniających w jakikolwiek sposób uchybienie terminowi zapłaty z tytułu zawartej umowy sprzedaży pozwany nie wykazał zaś „reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 kwietnia 1982 r., sygn. akt I CR 79/82, nie publ., LEX nr 8416). Jeżeli zatem Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przedstawiła środki dowodowe w postaci odpisów dokumentów prywatnych, których treść uzasadniała roszczenie, to B. K. powinien przynajmniej podważyć prawdziwość wniosków wynikających z odpisów tych dokumentów przedstawionych

w toku postępowania przez stronę powodową, co spowodowałyby, iż ciężar dowodu znów spocząłby na stronie powodowej zgodnie z treścią art. 6. k.c.

Sąd uznał przy tym, iż nie ma podstaw do dalszego uzupełnienia z urzędu postępowania dowodowego. W tym zakresie sąd nie mógł wyręczać strony

i niejako w zastępstwie przeprowadzać taki dowód, gdyż takie postępowanie byłoby sprzeczne z zasadą kontradyktoryjności. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego „od 1 lipca 1996 r. skutek zmiany treści art. 232 KPC oraz skreślenia § 2 w art. 3 KPC nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 października 1998 r. sygn. akt II UKN 244/98, publ. OSNAP 1999 r., nr 20, poz. 662 i w wyroku z dnia 30 czerwca 2000 r., sygn. akt II UKN 615/99, publ. OSNAP 2002 r., nr 1, poz. 24). Rola sądu w sprawie winna ograniczać się jedynie do pozostawania obiektywnym arbitrem w sporze stron (zasada kontradyktoryjności). Sąd jedynie wyjątkowo może wykazywać inicjatywę dowodową, spoczywającą cały czas na stronach pod groźbą przegrania procesu. Zdanie powyższe pozostaje w pełni zgodne z przyjętą linią orzecznictwa i wykładnią Sądu Najwyższego, w myśl której „możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynność strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej (art. 232 kpc)” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 1997 r., sygn. akt III CKN 244/97, publ. OSNC 1998 r., nr 3, poz. 52). Brak postępowania dowodowego prowadzonego z urzędu był przy tym usprawiedliwiony w świetle poglądu Sądu Najwyższego, w myśl którego „działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu nie wskazanego przez stronę jest po uchyleniu art. 3 § 2 kpc dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia” (tak Sąd Najwyższy

w wyroku z dnia 09 września 1998 r., sygn. akt II UKN 182/98, publ. OSNAP 1999 r., nr 17, poz. 556). Pogląd ten pozostaje tym bardziej aktualny w świetle obecnie obowiązującego kodeksu postępowania cywilnego a w szczególności w kontekście zmian wprowadzonych ustawą z dnia 02 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 172 poz. 1804).

Przytoczony wyżej in extenso przepis art. 471. k.c. normuje zasadę odpowiedzialności dłużnika z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania zwanej odpowiedzialnością kontraktową. Odpowiedzialność statuowa-

na art. 471. k.c. uzależniona została od zaistnienia kumulatywnie kilku przesłanek a mianowicie niewykonania zobowiązania bądź też nienależytego wykonania zobowiązania, szkody powstałej w wyniku niewykonania bądź też nienależytego wykonania zobowiązania, związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem bądź też nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą oraz winy dłużnika.

Ciężar udowodnienia zaistnienia trzech spośród czterech przesłanek odpowiedzialności powszechnie zwanej kontraktową spoczywa na wierzycielu. Nawet jednak ich udowodnienie nie gwarantuje definitywnego przypisania odpowiedzialności dłużnika z tego tytułu. Po stronie dłużnika bowiem zgodnie z brzmieniem części końcowej art. 471. k.c. (verba legis art. 471. in fine k.c.: „...chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi”) istnieje możliwość egzoneracji, tj. wykazania, że nie ponosi on odpowiedzialności za niewykonanie bądź też nienależyte wykonanie zobowiązania w szczególności poprzez przedstawienie okoliczności, z których wynikać będzie, że niewykonanie bądź też nienależyte wykonanie zobowiązania było następstwem sytuacji, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Fakt braku zapłaty przez B. K. aż do dnia zamknięcia rozprawy i na dzień wydania wyroku Przedsiębiorstwu Handlowo – Usługowemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością środków pieniężnych w wysokości odpowiadającej całej sumie objętej żądaniem pozwu a stanowiącej sumę cen pozostałych do zapłaty z tytułu sprzedaży doprowadził do konkluzji, że kupujący popadł względem sprzedawcy w zwłokę w wykonaniu zobowiązania z umów sprzedaży zawartych z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Wniosek taki nakazywało przyjąć brzmienie art. 471. k.c. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie otrzymała środków pieniężnych od B. K. w takiej wysokości, w jakiej została ustalona cena zgodnie z umową sprzedaży i w fakturach VAT wystawionych z tytułu sprzedanych rzeczy aż do dnia wydania wyroku nie licząc częściowej zapłaty, która została przez stronę powodową uwzględniona przy formułowaniu żądania pozwu. Jeśli zatem pomimo istnienia umowy sprzedaży i obowiązku kupującego zapłaty umówionej ceny, kupujący takiej ceny nie płaci w odpowiedniej kwocie i terminie, to jako dłużnik sprzedawcy z tego tytułu popada co najmniej w opóźnienie i powoduje powstanie szkody w mieniu sprzedawcy, którego majątek nie powiększa się na skutek braku fizycznego uzyskania środków pieniężnych w odpowiedniej wysokości. Nienależytym wykonaniem zobowiązania pozostawał zatem sam stan zwłoki B. K. w wykonaniu zobowiązania z zawartych umów sprzedaży sprowadzający się do zapłaty w całości ceny. Dłużnik zaś dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela, przy czym nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 476. k.c.). Okoliczność ta zaś oznaczała, że dłużnik nie wykonał zobowiązania w tej części z przyczyn leżących po jego stronie, zaś wniosek taki nakazywała przyjąć treść art. 471. k.c. w zw. z art. 476. k.c. Domniemania prawne statuowane powołanymi przepisami art. 471. k.c. i art. 476. k.c. obciążały dłużnika oraz nakazywały przyjąć, że nie dotrzymując terminu zapłaty pozostawał w zwłoce nie zaś w opóźnieniu.

Zważywszy na ustalony stan faktyczny i powyższe rozważania a także brzmienie art. 477. § 1. k.c. w zw. z art. 535. § 1. k.c. pozostawało stwierdzić, że stosownie do treści art. 477. § 1. k.c. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością mogła zasadnie domagać się względem B. K. wykonania zobowiązania z umowy sprzedaży. Uprawnienie Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania przez kupującego sprowadzało się zatem do możliwości żądania wykonania przez B. K. umów sprzedaży poprzez zapłatę części nieuiszczonej dotychczas ceny jak i do możliwości żądania naprawienia szkody z tytułu zwłoki poprzez zapłatę odsetek ustawowych.

Co do rozstrzygnięcia o żądaniu zasądzenia odsetek od kwot przez stronę pozwaną niezapłaconych uprzednio tytułem cen sprzedaży to stwierdzić należało, że zobowiązanie kupującego do zapłacenia umówionej ceny było zobowiązaniem terminowym. Obowiązek zapłaty ceny powstał bowiem w chwili określonej zgodnie z treścią umów sprzedaży i faktur VAT jako terminy płatności. Terminy spełnienia takich świadczeń zostały zatem oznaczone przez czynność prawną statuowaną przepisem art. 535. § 1. k.c. W przedmiotowym przypadku kwoty należne tytułem reszty cen sprzedaży, które nie zostały zapłacone przez pozwanego, winny zostać wypłacone w terminie wynikającym z umów sprzedaży i

treści faktur VAT. Od dnia następnego po dniach, w których terminy płatności upłynęły, pozwany pozostawał zatem w zwłoce z wykonaniem świadczenia w postaci zapłaty cen w tym zakresie, w jakim nie zostały uiszczone. Skoro zatem strona powodowa zażądała zasądzenia odsetek od roszczenia objętego żądaniem pozwu czyli od kwot zaległych tytułem części cen, które nie zostały dotychczas zapłacone, od dni następnych po dniach będących terminami zapłaty tych kwot, to sąd zasądził odsetki od tych kwot, tj.

- 1) 10.919,40 zł od dnia 05 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 2) 7.019,88 zł od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 3) 6.311,94 zł od dnia 01 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
- 4) 1.028,28 zł od dnia 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty.

Źródłem roszczenia odsetkowego zgodnie z hipotezą art. 359. § 1. k.c. pozostają czynność prawna, ustawa, orzeczenie sądu jak i decyzja właściwego organu, przy czym o ile wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe (art. 359. § 2. k.c.).

Jako że ceny sprzedaży nie zostały zapłacone w całości, w związku z czym zapłata cen nie nastąpiła w terminach wynikających z umów zawartych przez strony jak i z faktur VAT wystawionych w związku ze sprzedażą i z tego tytułu strona powodowa była uprawniona do uzyskania swego odszkodowania w postaci kwoty odpowiadającej odsetkom ustawowym obliczonym od cen, które nie zostały zapłacone w terminach zapłaty i za okres od dnia wymagalności do dnia spóźnionego spełnienia świadczenia pieniężnego, toteż sąd zasądził odsetki ustawowe od kwot wskazanych przez stronę powodową zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 05 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty w przypadku kwoty 10.919,40 zł, od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty w przypadku kwoty 7.019,88 zł, od dnia 01 maja 2014 r. do dnia zapłaty w przypadku 6.311,94 zł i od dnia 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty w przypadku kwoty 1.028,28 zł. Strony nie wskazały bowiem w umowach sprzedaży innych wysokości odsetek należnych z tytułu opóźnienia w zapłacie ceny.

Z uwagi na to, że sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości, zdecydował – postępując w myśl dyrektywy odpowiedzialnością za wynik postępowania – obciążyć pozwanego kosztami postępowania wkładając na niego obowiązek zwrotu na rzecz strony powodowej kosztów postępowania przez nią poniesionych.

Na koszty procesu, które w sumie wyniosły 6.098,00 zł, składały się opłata od pozwu w kwocie 1.264,00 zł (pokwitowanie wpłaty na okładce akt, k. 6) oraz wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników stron określone według stawki minimalnej obliczonej od wartości przedmiotu sprawy, tj. w kwotach po 2.400,00 zł a także koszty opłaty skarbowej od odpisów dokumentów stwierdzających ustanowienie zawodowych pełnomocników procesowych stron w łącznej kwocie 34,00 zł (k. 4 – 5, k. 38 – 39).

Powstania innych kosztów postępowania żadna ze stron nie wykazała i ich zasądzenia nie żądała.

Sąd postanowił obciążyć pozwanego całością kosztów procesu w łącznej kwocie 6.098,00 zł związanych z wniesieniem pozwu przez zawodowego pełnomocnika strony powodowej jak i sprzeciwu od nakazu zapłaty przez profesjonalnego pełnomocnika strony pozwanej oraz zasądzić od B. K. na rzecz strony powodowej kwotę 3.681,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Koszty procesu zasądzone na rzecz strony powodowej obejmowały zatem koszty związane z opłatą od pozwu oraz z zastępstwem procesowym przez zawodowego pełnomocnika, tj. koszty wynagrodzenia jak i opłaty skarbowej od odpisu dokumentu pełnomocnictwa.

Jednocześnie kwota 2.417,00 zł wskazana w punkcie III wyroku odpowiadająca pozostałej części kosztów postępowania poniesionych przez pozwanego musiała zostać ujęta w wyrzeczeniu kończącym postępowanie na zasadzie unifikacji i koncentracji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania jako wyraz rozstrzygnięcia o całości kosztów

procesu bez wszakże czynienia w tym zakresie w orzeczeniu którejkolwiek ze stron wierzycielem albo dłużnikiem. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania powinno bowiem znaleźć wyraz w orzeczeniu kończącym postępowanie i dotyczyć co do zasady wszystkich kosztów powstałych w związku z prowadzonym postępowaniem cywilnym. Wynikało to wprost z zasady unifikacji i zasady koncentracji kosztów postępowania wyrażonej w art. 108. § 1. k.p.c.

Wyżej wskazane względy zdecydowały o tym, że orzeczono jak w sentencji, uznając powództwo na podstawie art. 535. § 1. k.c. oraz art. 477. § 1. k.c. i art. 476. k.c. w zw. z art. 471. k.c. jak i przy zastosowaniu pozostałych powołanych w uzasadnieniu przepisów za zasadne.

Rozstrzygnięcie o odsetkach znajdowało oparcie w brzmieniu art. 359. § 1. i § 2. k.c. w zw. z art. 481. § 1. i § 2. zd. I k.c.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98. § 1. i § 3. k.p.c. w zw. z art. 99. k.p.c. i art. 108. § 1. k.p.c. oraz art. 109. § 1. k.p.c. jak i na podstawie art. 28. pkt 3) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zm.) oraz w oparciu o § 6. pkt 5) w zw. z § 2. ust. 2. zd. I. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490) a także art. 1. ust. 1. pkt 2) ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1628 z późn. zm.).

SSR Michał Bień

T., dnia 28 kwietnia 2015 r.